

Gudhjem By- og Museumsforening

Stationsvej 1 • 3760 Gudhjem • info@gudhjemmuseum.dk

Høringssvar fra Gudhjem By- og Museumsforening 20. september 2026 (20.9.26)

Dette høringssvar omhandler specifikt den del af budgetforliget af 4.9.26, der vedrører lukningen af Gudhjem Bibliotek.

Indledningsvis stiller vi os uforstående overfor de foreslåede besparelser ved lukningen af fem lokale biblioteker, herunder Gudhjem Bibliotek. Ved tidligere dialogmøder med BH's Biblioteker har der været tal fremme, der har vist at ca. 40% af alle udlån foretages fra de 5 lukningstruede filialer. Det samlede udlån på Bornholm lå den gang i størrelsesorden 0,5 mio. bøger pr. år!! I tider hvor den ene PISA-undersøgelse efter den anden viser nedgang i læsefærdigheder, virker det helt forkert at man lukker 5 små-filialer der samlet udlåner op imod 200.000 bøger årligt. Iflg. det budgettekniske oplæg vil mindre justeringer kunne give den samme besparelse.

Tal har også vist at vi på Bornholm anvender mindre udgifter pr. borger til biblioteksdrift end gennemsnitligt på landsplan. Man kunne tilføje: På trods af de mange mindre filialer.

Et gennemgående argument er kommunens ønske om at afhænde bygninger under benævnelsen "Rum til velfærd". Kommunens ønsker at afvikle overflødig bygningsmasse, hvilket vi anser som ganske forståeligt. Men netop bygningen der rummer Gudhjem Bibliotek, er alt andet end overflødig.

Som vi allerede gjorde opmærksom på i de to tidligere høringssvar fra henholdsvis vores fælles biblioteksgruppe (Gudhjem og Svaneke: Høringssvar pr. 6.8.26) samt Gudhjem By- og Museumsforening (Høringssvar pr. 11.8.26), betyder bygningen rigtig meget for borgerne i Gudhjem.

Gudhjem Bibliotek huser – udover lokaler til den almindelige biblioteksdrift – også Gudhjem Universitet samt bade- og toiletfaciliteter til Gudhjem Havns sejlere. I det udarbejdede sparekatalog lægges der op til at sælge hele bygningen for anslåede 2,2 mio. kr. Derudover anslås det i sparekataloget, at det vil koste op til 4 mio. kr. at etablere nye faciliteter til havnens sejlere. Dertil kommer, at lokale frivillige i Gudhjem rejste mere end 1 mio. kr. til istandsættelsen af Gudhjem Universitet, som ligger på 1. sal i biblioteksbygningen. Det skete i forbindelse med et byfornyelsesforløb i starten af 0'erne, hvor frivillige fra Gudhjem By- og Museumsforeningen selv stod for at gennemføre det samlede projekt, - inkl. udbud, projektledelse og økonomistyring! Gudhjemboerne har derved opnået en ganske særlig medejerskabsfølelse af bygningen. Siden etableringen af "Gudhjem Universitet" har frivillige stået for drift, rengøring og vedligehold af 1.-salen uden omkostninger for kommunen. Økonomien og logistikken i forbindelse med den foreslåede salg af bygningen er derfor langt fra uproblematisk.

Som en del af vores høringssvar henviser vi især til høringssvaret af 6.8.26, der blev fremsendt på vegne af biblioteksarbejdsgrupperne i Svaneke og Gudhjem. I dette høringssvar, som ikke skal gentages her, uddyber vi især følgende forhold, der vil være problematiske ved en eventuel lukning af biblioteket:

- Manglende lokal vidensbank, hvor de mindre resurstærke ikke vil benytte bibliotekerne i Rønne og Nexø. Derved mistes muligheden for lokalt at fremme børnefamiliers og især børns læselyst
- Et væsentligt anker punkt for det lokale frivillige engagement forsvinder

- Lukning for aktiviteter, der bidrager til lokalt fællesskab og modvirker ensomhed, samt ikke mindst understøtter liv hele året i Gudhjem.
- Afskæring af potentialet for bibliotekets naturlige lokale rolle i en kommende beredskabsplan

Sammenfattende vil disse punkter bidrage til at øge uligheden på Bornholm og det vil derfor gøre det vanskeligt for regionskommunen at leve op til både sundheds- og ældrereform samt til det etablerede regeringsgrundlag. Og overordnet vil det gøre Gudhjem som har bopælspligt til et mindre attraktivt sted at bosætte sig.

Afslutningsvis har vi noteret os en helt entydig opbakning til principper om borgerinddragelse både i den kommunale valgkamp og også i starten af processen om arbejdet med kommunens kommende budget. Vi noterer os samtidig, at dette har været fuldstændig fraværende i arbejdet med sparekatalog, budgetforlig m.m., og det ser vi som dybt problematisk.

Det er mangel på respekt overfor lokalsamfundenes beboere, at man ikke har taget dialogen med disse og lukker ned for den nære velfærd med den store risici det indebærer for en efterfølgende nedgangsspiral i lokalsamfundene.

Der er et stort ubesvaret politisk spørgsmål – hvad er visionen for fremtidens Bornholm – herunder hvad skal der ske med de bornholmske lokalsamfund? Bornholm er jo ikke kun Rønne og Nexø.

Det er ikke for sent at bringe princippet om borgerinddragelse i spil, men det er op over! Og vi bidrager gerne konstruktivt.

På vegne af Gudhjem By og Museumsforening, 20. september 2026

Hanne Strøby, Hans Jørgen Jensen & Ole Stigemo